

30. november 2011

Hørings svar til bibliotek.dk udviklingsplan 2012

Bibliotekschefforeningen

Hørings svar vedrørende udviklingsplanen for bibliotek.dk 2012 fra Bibliotekschefforeningen

Bibliotekschefforeningen er meget enig i, at det er vigtigt at udviklingen af bibliotek.dk sker i sammenhæng med, hvad der sker i biblioteksverdenen såvel politisk, biblioteks fagligt og teknisk. Derfor er det vigtigt, at udviklingen af bibliotek.dk sker i overensstemmelse med processen omkring udviklingen af Danskernes Digitale Bibliotek.

Indsatsområde A: bibliotek.dk migration til brøndteknologi

Det er bibliotekschefforeningens holdning, at forudsætningen for videreudvikling af bibliotek.dk i samspil med udviklingen af Danskernes Digitale Bibliotek er, at den indledte migration i 2011 til brøndteknologi og en serviceorienteret arkitektur forsætter i 2012, som foreslået i udviklingsplanen. Der er således fuld opbakning til, at størstedelen af udviklingsbudgettet anvendes på den forestående migration.

Indsatsområde B: Øvrige indsatsområder

Bibliotekschefforeningen har ingen bemærkninger til de foreslåede indsatsområder, som alle er relevante. Såfremt der skal ske en prioritering ud fra den økonomiske ramme, ønsker Bibliotekschefforeningen, at det sker ud fra at tilgodese brugernes muligheder for lettere adgang til materiale samt bedre søgefaciliteter. Det betyder derfor at service som "følg min bestilling" findes mindre relevant i en økonomisk prioriteringssammenhæng.

Indsatsområde C: Brugerundersøgelse

Bibliotekschefforeningen finder den årlige brugerundersøgelse uundværlig i forhold til, at bibliotek.dk er i dialog og kan udvikle sig i overensstemmelse med brugernes udviklingsbehov.

Til sidst vil Bibliotekschefforeningen bemærke, at når migrationsprocessen er færdig for bibliotek.dk, bør der være sket en afklaring af rammer og indholdet af Danskernes Digitale Bibliotek således, at den fortsatte udvikling af bibliotek.dk ikke sættes på standby i en længere periode.

Danmarks Biblioteksforening

Vedr. Udviklingsplan 2012 for bibliotek.dk

Danmarks Biblioteksforening har følgende kommentarer til udviklingsplanen for 2011.

DB anerkender naturligvis det overordnede forhold, at udviklingsplanen for 2012, som det formuleres, "ikke sker i et tomrum, men hænger sammen med hvad der sker i biblioteksverdenen – både teknisk, biblioteks fagligt og politisk" herunder at stort set samtlige aktiviteter i udkastet til udviklingsplan relaterer sig til projektet Danskernes Digitale Bibliotek (DDB), hvor bibliotek.dk – som det siges "er en af flere byggesten".

Når det er sagt, skal DB ikke undlade at understrege, at der netop politisk jo p.t. ingen endelig beslutning er taget vedr. DDB, hvorfor det ligger lige for at spørge, om der arbejdes med en plan B? Herunder hvordan de nævnte delelementer i udviklingen i øvrigt hænger sammen med en udvikling, man i alle tilfælde agter at gennemføre?

Indsatsområde A: bibliotek.dk migration til brøndteknologi

DB ser gerne, uanset om DDB gennemføres eller ikke, en udviklingsplan understøttet som i forbindelse med tilpasningen til den påbegyndte overgang til databrøndskonceptet mv. ikke giver slutbrugerne en ringere funktionalitet end den nuværende. Enkelte bemærkninger synes at pege på det modsatte. DB ønsker her klarhed over, hvilken funktionalitet der ikke videreføres.

DB ser, mere specifikt, gerne, at muligheden for adgang til fuldtekstobjekter fremmes mest muligt, således at slutbrugerne via bibliotek.dk kan få en tidssvarende service og direkte adgang til digitale ressourcer, tekst og andre formater. Ligesom DB af samme grund ønsker mobiludviklingen fremmet.

Indsatsområde B og C

DB ser desuden gerne følgende eksisterende og nye opgaver/løsninger prioriteret.

Dokumentlevering som auto-ILL fra SB-licenser via bibliotek.dk.

Bestil flere materialer i ét hug samt Følg min bestilling, - en naturlig servicefunktion i dag.

På samme måde finder DB også forslaget om at overveje apps – relevant og en oplagt og naturlig del af en tidssvarende service – og synliggørelse af bibliotek.dk i det hele taget over for både eksisterende og potentielle slutbrugere.

DB støtter fortsat gennemførelsen af den årlige brugerundersøgelse; det er for DB at se en uvurderlig information ift. afdækning af forskydninger i borgernes, slutbrugernes, behov for nyudvikling.

Danmarks Biblioteksforening finder som før bibliotek.dk helt central for en tidssvarende biblioteksbetjening og følger migrationen til brøndteknologien med Interesse.

FC

Vedr. Høringsoplæg til Aftale om udvikling af bibliotek.dk i 2012

Jeg skal på vegne af FC sige tak for muligheden for at kommentere på udviklingsplanen. Jeg har forespurgt medlemmerne af FC, og kan meddele at der ikke er kommentarer til udviklingsplanen.

Lederforum for special- og forskningsbiblioteker

Formandskabet i LSF - Lederforum for special- og forskningsbiblioteker, har behandlet høringsoplæg om bibliotek.dk udviklingsplan 2012 - og har i den forbindelse ikke fundet anledning til indsigelser. Vi ser frem til bibliotek.dk' fortsatte udvikling i 2012.

Det Kongelige Bibliotek

Det Kongelige Biblioteks hørings svar omkring Udviklingsplan 2012 for bibliotek.dk

Da udviklingen af bibliotek.dk er stærkt afhængig af DanBib, har Det Kongelige Bibliotek tillige kommenteret enkelte punkter i forhold til DanBib.

Indledning

Bibliotek.dk har bidt sig fast som en velfungerende service, og tjenesten er samtidig forholdsvis veletableret i danske biblioteksbrugeres bevidsthed.

Mange udviklingstiltag knytter sig til forudsætninger, som ligger i DanBib, og de to systemers funktionalitet bliver derved tæt forbundne. I nær fremtid kommer der endnu en væsentlig partner ind i familien, idet bibliotek.dk forventes på sigt at kunne indgå som en byggesten i Danskernes Digitale Bibliotek. DDB-projektet er imidlertid stadig ukonkret for både institutioner og den brede biblioteksöffentliched. Det er

derfor på nuværende tidspunkt vanskeligt at se, om de tiltag, der foreslås i Udviklingsplan 2012, giver nogen mening for projekt DDB, som det hævdes.

Et forhold, der præger anvendelsen af bibliotek.dk og DanBib i disse år, er den manglende eller uhensigtsmæssige registrering af elektroniske materialer, der gør det svært for brugerne (både den "almindelige" bruger og bibliotekerne) at vide, hvad man kan forvente mht. adgang/kopi til materialerne. En for brugerne forståelig angivelse af brugerrettigheder til materialer i systemerne er stadig et udestående punkt, som burde have høj prioritet – både i de biblioteker, der sender data til DanBib, men også i selve DanBib.

Tiltag, der vedrører national single sign-on og andre entydige måder at identificere sig på som bruger, skal hilses meget velkommen i bibliotek.dk-sammenhæng.

Både DanBib og bibliotek.dk udvikler sig i disse år hen mod de krav, som med stor ret stilles af brugerne (som både er bibliotekerne selv og deres brugere) til sådanne tjenester:

- krav om sømløst at kunne flytte data fra et system til et andet;
- mulighed for at flytte forskellige webservices ind i bibliotekernes forskellige grænseflader;
- brugernes mulighed for at starte tilgang til en service, hvorfra de end selv vælger at begynde en informationsøgning.

Det Kongelige Bibliotek støtter tiltag, der styrker denne udvikling, og anbefaler, at udvikling på disse tre områder får allerhøjeste prioritet.

I det følgende skal Det Kongelige Bibliotek kommentere de enkelte indsatsområder:

Indsatsområde A – Migration til brøndteknologi

Datamodel:

Ingen bemærkninger.

Søgning:

Tiltag i retning af at give mulighed for mere komplekse søgninger forekommer positivt; således hilses visning af facetter i søgeresultat velkommen, selv om de indlysende facetter, der foreslås i udviklingsplanen, kan ligne sorteringsfaciliteter. Det anbefales, at man indgår i samarbejde med biblioteker for at sammenligne med de facetter, der er udviklet til bibliotekssystemer med integrated search, således at brugerne præsenteres for de samme facetter.

Der er forslag om en mulighed for at afgrænse til:

"Tidsskrifter" (: tidsskriftstitler), ligesom man nu kan afgrænse til "Alle materialer/Bøger/Artikler/På/nettet/Spil/Film/Musik/Noder. ". Det kan måske også løses via facetterne.

Venstretrunkering er en sjældent brugt facilitet, men naturligvis "nice to have".

Grænsefladen:

Arbejdet med grænsefladen ser lovende ud. Implementering af én søgeboks vil fjerne noget af det meget "bibliotekariske" ved den nuværende grænseflade. Samtidig er det vigtigt, at man viderefører mange af de faciliteter, som allerede findes i den nuværende grænseflade, og som eksplicit er nævnt i udviklingsplanen.

Visning:

Arbejdet med at vise poster så overskueligt som overhovedet muligt skal naturligvis fortsætte, og flere sorterings- og rankeringsmuligheder vil blive værdsat. Også ranking bør udvikles, således at brugeren selv har flere valgmuligheder og løbende kan ændre ranking efter behov.

Supplerende data:

Ingen bemærkninger.

Bestil området:

Som nævnt i indledningen støtter Det Kongelige Bibliotek tiltag som muliggør, at forskellige services som f.eks. bestil i bibliotek.dk gøres tilgængelig som webservice i andre grænseflader.

Emneoversigt:

Projektet er ikke klart formuleret, men umiddelbart vurderer Det Kongelige Bibliotek, at dette projekt er for dyrt og ambitiøst. Det er notorisk så godt som umuligt at lave emneafgrænsninger på tværs af biblioteker, da der er alt for mange sammenfaldende emnekoder, der betyder noget helt forskelligt.

Endvidere er brugerne, som anvender bibliotek.dk, meget heterogene. Det kan kun være et enkelt segment, man vil udvikle dette for – og hvilket skal det være? Vil man anvende danske emneord eller udenlandske emneord? Vil man henvende sig til brugere, der anvender Dewey? Eller LC-emneord? Eller DK5? Eller UDC?

Mobiludvikling:

Udvikling af bibliotek.dk's grænseflade til mobilapplikationer bør have topprioritet.

Indsatsområde B – Øvrige udviklingsopgaver

Dokumentlevering som auto-ILL:

Det Kongelige Bibliotek finder det ikke hensigtsmæssigt, at udviklingsarbejdet på dette felt så entydigt satser på Serial Solutions. Det er uforholdsmæssigt mange penge at anbringe i udvikling af en funktion til kun ét system, og vi foreslår at anvende penge og andre ressourcer på et generelt projekt, der inkluderer flere systemer.

Search-udvikling:

Near-match:

Udvikling af Near-match er ønskelig i de tilfælde, hvor bruger vitterligt får 0 resultater. I alle andre tilfælde vil det skabe støj og forvirring. Faciliteten skal derfor afgrænses til at anvendes ved 0-fund.

Mobiludvikling: apps

Det Kongelige Bibliotek er i tvivl om det hensigtsmæssige i at udvikle apps, der sædvanligvis kræver megen vedligeholdelse. Under alle omstændigheder er det vigtigt, at en eventuelt app kan checke op mod det aktuelle lånerregister – ellers har det ingen mening. Det Kongelige Biblioteks anbefaling er at prioritere udviklingen af en mobilgrænseflade i stedet.

Bestilområdet:

Det Kongelige Bibliotek tilslutter sig muligheden for at bestille flere materialer "i ét hug" i bibliotek.dk, f.eks. fra kurven.

Der ønskes endvidere mulighed for at kunne overføre låner til at afgive bestilling i egen katalog knyttet sammen med oplysning om materialets tilgængelighed: Hvis materialet står på hylden overføres brugeren til egen katalog; er det udlånt oprettes bestilling. Bestillingen kan være kandidat til automatisering eller overgå til manuel behandling i BoB, hvis dette ønskes. Det skal være muligt at slå denne funktion til/fra således, at det enkelte bibliotek kan bestemme egen politik på området.

I overensstemmelse med ovenstående ønskes – i forhold til DanBib - udviklet en ny funktionalitet i BoB. Herfra skal den enkelte bestilling let kunne overføres som reservation til egen katalog, hvis materialet haves og dette ønskes bestilt/reserveret. Følg min bestilling:

Funktionaliteten er bestemt ønskværdig. Det Kongelige Bibliotek anbefaler, at man i udviklingen sørger for, at det gøres klart for brugeren, hvad der præcist foregår med bestillingen. Der er mange procedurer, som skal indbygges – procedurer, der kan forekomme den almindelige bruger uoverskuelige.

Personalisering – Brugerlister:

Brugerlister til personalisering af søgeresultater, bestillinger, synspunkter m.v. er en væsentlig brugerfacilitet, som bør implementeres snarest.

Vis nærmeste bibliotek, der har åbent:

Denne funktionalitet forekommer overflødig. Mange af disse oplysninger ligger allerede helt eller delvist tilgængelige via andre systemer, f.eks. Google Maps. En side med oplysninger eksisterer på bibliotek.dks hjemmeside, men er svær at forholde sig til, da man ikke bliver præsenteret for alle afdelinger i et biblioteks "system". Bibliotekerne

har selv mulighed for at linke via "findvej.dk" og her supplere med aktuelle oplysninger.

Den temmelig uklart skitserede tjeneste skal forholde sig til mange parametre, som ikke altid er opdaterede i VIP-basen. F.eks. kan det være svært at formidle information om, at et "døgnåbent" bibliotek kræver, at man er registreret som bruger i det pågældende bibliotek.

Indsatsområde C – Brugerundersøgelser

Brugerundersøgelser er sædvanligvis nyttige, og det er glædeligt, at DBC udnytter de hidtil foretagne undersøgelser til hurtige småforbedringer i bibliotek.dk. Den forestående undersøgelses tema er imidlertid temmelig uklart formuleret og har måske mere karakter af datamining.

Vedr. DanBib

Det Kongelige Bibliotek vil benytte lejligheden til at understrege følgende vedr. DanBib udviklingsplanen:

Webservices og WAYF/Nationalt Single Sign On er efter bibliotekets mening to af de vigtigste udviklingsopgaver i disse år i forhold til bibliotekernes kataloger. Alle tekniske forbedringer, der kan opgradere DanBib til at styrke disse tiltag, bør prioriteres.

Endvidere er det ud fra Det Kongelige Biblioteks synsvinkel helt essentielt at kunne hente og aflevere poster via OAI.

Helsingør Kommunes Biblioteker

Udvikling af bibliotek.dk i 2012

Vedr. Migrationsprojekter 2012

Grænseflade:

- Nogle brugere har svært ved at vænne sig til søgning i et søgefelt og begrænsning med facetter, så det er en god idé at have begge muligheder i en periode.
- Hensigten om at brugeren skal kunne arbejde uden at logge sig ind er rigtig, men det kræver en ændring i forhold til link til Infomedia artikler. Dette link vises **kun** hvis du er logget på.

Det vil være en forbedring at link til Infomedia artikler vises altid, og at kravet om at logge ind først kom i det øjeblik brugeren klikker på linket.

For øjeblikket opdager mange brugere ikke muligheden for at læse artikler via Infomedia fordi de ikke logger på fra start.

Solrød Bibliotek

Der står i oplægget, at Den nye og den nuværende grænseflade vil i en periode begge være tilgængelige – men hvor længe?

Jeg savner en klar fremstilling af, om udviklingen kan få uheldige konsekvenser for brugere og for biblioteker, hvis biblioteket ikke benytter sig af brøndteknologi.

Økonomien i kommunerne er trængt, og vi skulle nødtigt risikere at nogle biblioteksvæsener bliver hægtet af dette uundværlige, fælles redskab.

I øvrigt mener jeg stadig, at bibliotek.dk i sin udviklingsplan bør medtage en facilitet, som giver folkebiblioteksbrugeren nem mulighed for at søge faglige emner på kvalificeret vis, dvs. ikke blot med emneord, men med decimalklassedelingens emnetal.

Til gengæld kan I måske spare at udvikle funktionen "Vis nærmeste bibliotek der har åbent". Det er vel kun i store byer med tætliggende filialer, det kan være interessant – og hvis man får henvisning til et ubetjent bibliotek i nabokommunen, hvor man ikke i forvejen er indmeldt, kan man jo alligevel ikke uden personale blive oprettet som låner...

Syddansk Universitetsbibliotek

Hermed tilbagemelding vedr. bibliotek.dk udviklingsplanen 2012.

Overordnet er det en udmærket plan – dog har jeg et par yderligere kommentarer – de beror måske på, alle detaljer ikke er med i høringsoplægget.

Migrationsprojekterne ser fornuftige og gode ud og er naturlige konsekvenser af den nye datamodel.

Øvrige udviklingsopgaver:

Dokumentlevering som auto-ILL fra SB-licenser via bibliotek.dk: Det lyder som et udmærket forsøg på at forbedre situationen for brugere, der ikke har fjernadgang via egen institution/uddannelsessted, men der bør tilknyttes facilitet, som gør det klart for an bruger, hvis vedkommende allerede er clearret til egen fjernadgang.

Bestilområdet og Følg min bestilling: Det er lidt uklart, hvordan samspillet skal være med de lokale systemer – forestiller man sig, at lokale bibliotekssystemer skal opdatere status i bibliotek.dk eller hvordan kan bibliotek.dk ellers give de budskaber om status, man som bruger kan følge i systemet, der administrerer den faktiske leverance.

Vis nærmeste bibliotek, der har åbent: Hvis der skal være andet end blot en vejviserfunktion til et åbent bibliotekslokale med et eller andet indhold, bør funktionaliteten vel kædes sammen med nogle af de konkrete tilbud, fx hvor er nærmeste åbne bibliotek, der giver adgang til Infomedia eller har sidste nye Harry Potter til udlån.

Vejle Bibliotekerne

Angående høringsoplæg omkring bibliotek.dk 2012

Vejle Bibliotekerne finder at udviklingsplanen peger i den rigtige retning i forhold til bl.a. integration med brøndteknologi og udviklingen af Danskernes Digitale Bibliotek